

22 Νοε 2010

Περιφρονήσαμε τόν κοινό νοῦ

του Νικ. Α. Γ. Λιναρδάτου

Ε γραφε στην «Καθημερινή» τις 3 του περασμένου Οκτώβρη ο φίλος από παλιά Μάρκος Δραγούμης, μεταξύ άλλων συγγραφέας της ανεκτίμητης μελέτης «Πορεία προς τόν φιλελευθερισμό» (σελ. 512, Εύρωεκδοτική, 1992): «...μόνιμη σχεδόν επωδός σε όλες τις επιθέσεις της αντιπολιτεύσεως κατά του κ. Καραμανλή είναι ότι «δέν έκανε τίποτα από όσα υποσχέθηκε για πεντέμισι χρόνια». Τό παράπονο αυτό θά ήταν δικαιολογημένο, προερχόμενο από απογοητευμένους οπαδούς της Νέας Δημοκρατίας, αλλά όχι από τό ΠΑΣΟΚ, τό όποιο άντετάχθη εύθύς έξ αρχής σε αυτό τούτο τό πρόγραμμα της ΝΔ, όσο καί στην έκτέλεσή του, τήν όποια πολέμησε λυσσαλέα μέσα καί έξω από τή Βουλή. Θά περίμενε λοιπόν κανείς -εάν τό ΠΑΣΟΚ είχε συνέπεια- νά λέει σήμερα πάνω-κάτω τά εξής: «Ψηφίστε μας γιατί... χάρη σε μάς ή ΝΔ δέν τά κατάφερε νά επανιδρύσει τό κράτος... Χάρη σε μάς καί τις διαδηλώσεις πού διοργανώσαμε ή εκπαιδευτική μεταρρύθμιση περιορίστηκε στό ελάχιστο... Ψηφίστε μας διότι χάρη σε μάς δέν άλλαξαν πολλά πράγματα...».

«Έφαγαν πράγματι τά λυσοιακά τους νά μήν αφήσουν τή Νέα Δημοκρατία νά κυβερνήσει. Τό ότι ή κυβέρνηση Καραμανλή ήταν άνεπαρκής κάνει τό άμάρτημα βαρύτερο. Παρένεβη όμως ή Νέμεσις· κόρη της Νύχτας. Η Αιδώς καί ή Θέμις σύντροφοί της. Τιμωρός ύπερφρόνων ύβριστών, κατά τόν Αισχύλο. «Οί γι' αυτό τούτε ανήρ άλλω κακά τεύχων» (Στόν έαυτό του προξενεί συμφορές ό άνδρας πού μηχαυεύεται κακά γιά τούς άλλους. Ησιόδου Έργα καί Ημέραι).

«Εδώ πληρώνονται όλα. «Όταν ό ύπουργός Οικονομικών ανακοίνωσε τή διεύρυνση των έλλειμμάτων στό 12,7% του ΑΕΠ καί έφθασε νά προβλέπει έκτίναξη του δημόσιου χρέους πάνω από τό 120% του ΑΕΠ τό 2010, δέν άνέμενε τήν τόσο βίαιη αντίδραση των Εύρωπαίων εταίρων ούτε τήν ακόμη έντονότερη των διεθνών οίκων αξιολόγησης καί των αγορών πού οδηγούνται από αυτούς» (Αντ. Καρακούσης, «Τό Βήμα» 3 Ιανουαρίου). Παντελής δηλαδή άπουσία, έλλειψη προβλεπτικότητας· πολιτικής έκτιμήσεως των συνεπειών των πράξεων καί ένεργειών τους. Έμωράνθησαν από τόν Κύριον; Η κουτοπονηριά έπιστράφηκε ως καταδίκη.

Μέ κοινή (έξ ήμισιας) ύπαιτιότητα της κυβερνήσεως της ΝΔ, λόγω άβελτηρίας καί άτολμίας, καί της τότε αξιωματικής αντιπολιτεύσεως, τώρα δε κυβερνήσεως του ΠΑΣΟΚ, λόγω έλαφρότητας, ύποκρισίας καί έμπάθειας, έφτάσαμε εκεί πού έφτάσαμε· νά παραμεριστεί ή κυβέρνηση Γ. Παπανδρέου· άνήμερα των Φώτων (καί του φωτισμού). Ανέλαβαν τό κοουτσάρισμα («ή φροντίδα γιά τήν τεχνική κατάρτιση καί γιά τόν τρόπο πού θά άγωνιστεί ή ομάδα...» Λεξικό Γ. Μπαμπινιώτη) της χώρας στό οικονομικό πεδίο οί Βρυξέλλες· ή έπιτροπή (commission) της Εύρωπαϊκής Ένωσεως. (Κατ' εύφημομόν τό είπαν άυστηρή έπιτήρηση).

«Έχουν όμως [οί πασόκοι] τήν ύποκρισία νά μάς παραμυθιάζουν (κάθε άλλο παρά πειστικά, είναι ή αλήθεια) ότι ή άπόφαση (ή σύντημηση της διάρκειας του προγράμματος σταθερότητας σε τρία χρόνια) ήταν του πρωθυπουργού. Αυτό, ό όποιος τήν τελευταία τριετία (άκόμα καί σήμερα) διαλαλεί σε όλους τούς τόνους όλων των μουσικών κλιμάκων άκριβώς τά άντίθετα· ότι έφαρμόζουν στις βασικές τους γραμμές τις προεκλογικές τους ύποσχέσεις· δέν παρεκκλίνουν από τό πρόγραμμά τους. Τό έχουν ύποσχεθεί. Ο ίδιος έχει δεσμευτεί. Έχει προσωπικά έγγυηθεί· μέ όλη του τήν αξιοπιστία (άπολεσθείσαν προφανώς καθ' όδόν).

«Όχι πώς ή εξέλιξη αυτή είναι προς κακοφανισμό μας· προς στενοχώρια μας. Η έθνική μας ομάδα ποδοσφαίρου τά πάει καλύτερα παρά ποτέ άλλοτε απ' όταν τήν κοουτσάρει ό Όττο Ρεχάγκελ· ό Εύρωπαίος της. Λέω λοιπόν· τά όσα συνέβησαν είναι εύνοήτως μιά κάποια λύση· προτιμότερη από τήν άβεβαιότητα, τήν άμηχανία, τήν άναποφασιστικότητα, τήν άνακολουθία, τήν άπραξία, τήν άρρυθμία, τήν άσυνενοησία, τήν άσυνέπεια, τήν άσυνέχεια, τήν έλαφρότητα, τήν πολυγλωσσία, τήν πολυφωνία, τις παλινωδίες, τά είπα-ξείπα, τά εύχολόγια πράσινης ανάπτυξης, τή νέο-πασοκική εύφορία, τήν εικόνα Βαβέλ (συλλογή χαρακτηρισμών από διάφορα δημοσιεύματα καί αξιολογήσεις) των έκατό πρώτων ημερών της πασοκικής διακυβερνήσεως. Νά μπει κάποια τάξη. Θά ξεβολευτούν βέβαια κάποιοι· όχι λίγοι. (Όλοι είμαστε βολεμένοι· καθέννας μέ τόν τρόπο του). Καί θά άντιδράσουν πεισματωδώς· λυσσωδώς. Ένώ πρόκειται γιά πράγματα άυτόνοητα· τά όποια θά έπρεπε νά έχουν γίνει άυτόματως. Γιατί διαφορετικά καταρρέει τό οικοδόμημα.

«Έννοώ τό επίπεδο διαβίωσης, ή εύζωία των Έλλήνων πολιτών. Από τήν έκδοση «Ο Κόσμος τό 2010» των Economist-Καθημερινής αντίγράφω: «Έλλάς κατά κεφαλήν ακαθάριστο έγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) σε μονάδες αγοραστικής δυνάμεως 30.390. Αντιστοίχως: Βέλγιο 36.300· Βουλγαρία 12.730· Βρετανία 34.730· Γαλλία 34.310· Γερμανία 33.840· Ισπανία 30.360· Ιταλία 29.630· Πορτογαλία 21.930· Ρουμανία 11.760· Ρωσία 15.330· Τουρκία 12.450». «Όχι άσχημα· καθόλου άσχημα. Είς πείσμα της γκρίνιας καί της μεμψιμοιρίας.

«Η έπιτήρηση όμως της Εύρώπης είναι ή μισή ιστορία. Τό πρόβλημα δηλαδή λύνεται έτσι κατά τό ήμισι· τό άμισο· τό πιο έπείγον. Τό άλλο ήμισι είναι πώς, μέ ποιόν τρόπο ή κοινωνία μας θά μπορέσει νά παρακολουθήσει τούς ρυθμούς ανάπτυξεως των άλλων χωρών. Πώς τουλάχιστον θά μπορέσει νά διατηρήσει τή θέση της μεταξύ των γειτόνων της· νά έχει τήν ικανότητα νά άντιμετωπίσει ένδεχόμενη έπιθετικότητα κάποιου.

«Εδώ δέν έπεμβαίνει ή Εύρώπη. Δέν τούς ενδιαφέρει πώς ζούμε. Τούς ενδιαφέρει μόνο νά τηρούμε τούς κανόνες τους. Δική μας άποκλειστικά ή εύθύνη. Σκληρές καί δύσκολες άποφάσεις πρέπει νά ληφθούν. Δέν φτάνει «ό Θεός είναι μέγας», ούτε ή εύχή νά βάλει τό χέρι Του. Χρειάζονται έπινοητικότητα, άνιδιοτέλεια, τσαγανό, ίσορρόπηση άντιθέσεων· ζωντανά παραδείγματα προς μίμηση. Χρειάζεται κοινός νοῦς. Γράφει ό «νηφάλιος καί στοχαστικός» (κατά Αϊνον Πολίτη) δοκιμογράφος καί ποιητής Ζήσιμος Λορεντζάτος (1915-2004): «Πώς μπορεί νά σταθεί αυτός ό κόσμος; Στην άλαζονεία μας καί στην ιδιοφυία μας (...) περιφρονήσαμε τόν κοινό νοῦ καί θά τό άκριβοπληρώσουμε» (Collectanea, σελ. 457).